

PROGRAM
50. OLIMPIADY JĘZYKA ROSYJSKIEGO

Warszawa 2018

Uwagi wstępne

Olimpiada Języka Rosyjskiego jest olimpiadą przedmiotową, której laureaci i finaliści, zgodnie z § 60 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz.U. nr 83, poz. 562 z późn. zm.) zwolnieni są z egzaminu maturalnego z przedmiotu „język obcy nowożytny – język rosyjski”. Przeznaczona jest głównie dla uczniów liceów ogólnokształcących, techników i branżowej szkoły I stopnia. Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad* (Dz.U. 2017, poz. 1580), w Olimpiadzie mogą również uczestniczyć uczniowie szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów, w szczególności realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę. Wyjątek stanowią uczniowie, którzy uzyskali już tytuł laureata Olimpiady Języka Rosyjskiego.

Zasadniczym celem Olimpiady Języka Rosyjskiego jest popularyzowanie praktycznej znajomości języka rosyjskiego jako jednego z języków o znaczeniu międzynarodowym. Jak stwierdzono w obowiązujących od roku 2012 podstawach programowych kształcenia ogólnego (*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* – Dz.U. z 2009 r., nr 4, poz. 17), znajomość nowożytnych języków obcych jest warunkiem pełnego, aktywnego uczestnictwa młodych Polaków w życiu społeczności europejskiej i globalnej. Promowanie różnorodności językowej jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej.

Nie mniej ważnym celem zawodów jest kształtowanie zainteresowania dorobkiem kulturowym i cywilizacyjnym Rosji ze szczególnym uwzględnieniem literatury, sztuki, historii, geografii i polityki, a także umiejętności przekazania w języku rosyjskim powyższych treści w odniesieniu do Polski.

Uczestnicy Olimpiady powinni wykazać się umiejętnością samokształcenia w zakresie doskonalenia skutecznego i poprawnego komunikowania się w języku rosyjskim, zdobywania wiedzy z różnych pozaszkolnych źródeł medialnych (zwłaszcza Internetu), w tym z lektur, opracowań i publikacji prasowych wskazanych przez nauczyciela przygotowującego ucznia do udziału w Olimpiadzie. Oczekuje się, że przygotowanie i uczestnictwo w Olimpiadzie rozbudzi w uczniach zainteresowanie dorobkiem kulturowym i cywilizacyjnym Rosji i Polski, rozwinie w nich postawy ciekawości i tolerancji wobec odmienności kultury rosyjskiej, utrwali nawyk umiejętnego korzystania ze słowników i encyklopedii, regularnego kontaktu z żywym językiem poprzez częste wykorzystywanie nowoczesnych multimediów, takich jak Internet, filmy, prasa, literatura piękna, publikacje popularno-naukowe itp.

Główne cele Olimpiady Języka Rosyjskiego implikują zakres merytoryczny programu wyrażony w tematyce, nieznacznie modyfikowanej przed każdą kolejną edycją Olimpiady. Program zawodów jest zgodny z obowiązującymi w polskiej szkole podstawami programowymi kształcenia ogólnego, niemniej tematyka zawodów wykracza poza obowiązujące w szkole szczegółowe treści programowe.

Program merytoryczny oparty został na założeniu, że uczestnicy Olimpiady swobodnie posługują się językiem rosyjskim w zakresie poszczególnych umiejętności językowych na poziomie odpowiadającym podstawom programowym języka obcego nowożytnego na III etapie edukacyjnym (szkoła ponadpodstawowa), a także na poziomie zgodnym ze standardami wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym (poziom B2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego). Uczestnicy zawodów II i III stopnia powinni ponadto wykazać się wiedzą określoną w tematyce Olimpiady.

Udział w Olimpiadzie stwarza także okazję do realizacji co najmniej jeszcze jednego celu – wychowawczego. Uczestnicy tego szlachetnego współzawodnictwa mogą obiektywnie sprawdzić swoje możliwości i swój charakter wśród równych sobie, nauczyć się zdrowej i szlachetnej rywalizacji.

Podstawowe wymagania merytoryczne

Zgodnie z *Regulaminem Olimpiady Języka Rosyjskiego*, zawody mają charakter indywidualny i realizowane są trójstopniowo, tj. składają się z etapu szkolnego lub międzyszkolnego o zasięgu rejonowym lub wojewódzkim, okręgowego i centralnego, zwanego też finałem.

Organizatorami **zawodów I stopnia (szkolnych lub międzyszkolnych)** są komitety okręgowe, których kompetencje zostały określone w *Regulaminie*. Uczestnicy przystępujący do udziału w Olimpiadzie powinni należeć do grona uczniów osiągających najlepsze wyniki w nauce języka rosyjskiego, wystarczające do uzyskania oceny bardzo dobrej na zakończenie nauki przedmiotu, a także wykazać się znajomością przeczytanych w oryginale lektur własnych (pozaprogramowych). Powinny one obejmować pozycje książkowe względnie materiały prasowe dotyczące tradycji i teraźniejszości kultury materialnej i duchowej Rosji i Polski. Zakres lektur i szczegółowe wymagania ustala nauczyciel przygotowujący ucznia do Olimpiady w porozumieniu z sekretarzem naukowym danego komitetu okręgowego.

Zawody I stopnia składają się z części pisemnej (np. testu językowego o charakterze leksykalno-gramatycznym z elementami wiedzy realioznawczej) i części ustnej. Na podstawie sprawozdań z przebiegu i wyników zawodów I stopnia komitet okręgowy dopuszcza najlepszych uczestników do udziału w zawodach okręgowych.

Zawody II stopnia (okręgowe) organizowane są w siedzibach 10 komitetów okręgowych. Zawody przeprowadza jury powołane przez dany komitet okręgowy spośród nauczycieli akademickich, metodyków i nauczycieli szkół średnich, których uczniowie nie biorą udziału w eliminacjach okręgowych.

Na zawodach okręgowych obowiązuje test pisemny oraz część ustna. Sprawdzian pisemny ma formę testu o charakterze leksykalno-gramatycznym z elementami wiedzy realioznawczej. Jego głównym celem jest ocena kompetencji komunikacyjnej uczestników. W celu maksymalnego zobiektywizowania wyników test oraz szczegółowe kryteria jego oceny przygotowuje Komitet Główny OJR. Sprawdzian pisemny trwa dwie godziny zegarowe i ma charakter anonimowy, co oznacza, iż nazwiska uczestników powinny być utajnione do momentu zakończenia pracy

jury. Zawodnicy nie mogą korzystać ze słowników ani innych publikacji, nie mogą też posługiwać się elektronicznymi środkami przekazu. Wszystkie zadania oceniane są przez jury z uwzględnieniem jednolitych kryteriów, w tym ilości punktów przysługujących za wykonanie poszczególnych elementów testu.

Sprawdzian ustny na zawodach II stopnia obejmuje wypowiedź (5-7 minut) na jedno z wylosowanych przez zawodnika 15 zagadnień wchodzących w skład tematyki (dział I) określonej w *Programie OJR*, corocznie w niewielkim stopniu modyfikowanych i publikowanych w *Informatorze* bieżącej edycji OJR oraz na oficjalnej stronie internetowej OJR. Z uwagi na to, iż zasadniczym celem sprawdzianu ustnego jest ustalenie poziomu znajomości języka i zasobu wiedzy określonej tematyką zawodów, zagadnienia stanowiące tematykę działu I zostały sformułowane w sposób, który z jednej strony daje uczestnikowi szansę zaprezentowania przygotowanej wypowiedzi, z drugiej – umożliwia jurorom podjęcie rozmowy z uczestnikiem na wylosowany przez niego temat.

Uczestnicy eliminacji okręgowych, którzy otrzymają łącznie ponad 70 punktów na 100 możliwych do zdobycia, uzyskują wyróżnienie. Na podstawie protokołów zawodów okręgowych Komitet Główny spośród wyróżnionych uczestników kwalifikuje do udziału w zawodach centralnych 50 zawodników, którzy uzyskali najlepsze wyniki w skali kraju.

Zawody III stopnia (centralne) organizowane są przez Komitet Główny OJR w Warszawie. Zawody przeprowadza jury powołane przez Komitet Główny spośród nauczycieli akademickich, metodyków i nauczycieli szkół średnich, których uczniowie nie biorą udziału w eliminacjach centralnych.

Uczestnicy zawodów centralnych powinni władać językiem rosyjskim na poziomie B2 wg ESOKJ, tj. zgodnym ze standardami wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym, a ponadto posiadać wiedzę w zakresie wskazanym przez *Program OJR*.

Zawody centralne, podobnie jak okręgowe, mają charakter sprawdzianu pisemnego oraz ustnego. Sprawdzian pisemny ma formę wypracowania na jeden z trzech tematów zaproponowanych przez Komitet Główny. Część ustna na zawodach III stopnia obejmuje wypowiedź (7-10 minut) na temat, wylosowany przez zawodnika spośród trzech wskazanych

przez niego zagadnień wchodzących w skład tematyki (dział II) określonej w *Programie OJR*, corocznie w niewielkim stopniu modyfikowanych i publikowanych w *Informatorze* bieżącej edycji OJR oraz na oficjalnej stronie internetowej OJR. Uczestnik ma także możliwość wskazania dwóch tematów z działu II i jednego tematu stanowiącego jego własną propozycję. Skala trudności oraz zakres proponowanego samodzielnie tematu powinny być adekwatne do wymogów, jakie stawiają uczestnikom inne tematy działu II.

Z uwagi na to, że zagadnienia w części ustnej obejmują w większości przypadków problematykę bardzo obszerną, uczestnicy mogą omawiać ją na wybranych przykładach konkretnych twórców, dzieł, gatunków, okresów historycznych, zdarzeń itp. Jury oceniać będzie nie tylko bogactwo treści, znajomość faktów i poprawność językową, ale też sposób ujęcia tematu oraz umiejętność prowadzenia rozmowy w języku rosyjskim. Oznacza to, iż prezentacja tematu powinna być tylko wprowadzeniem do rozmowy jurorów z uczestnikiem na wylosowany przez niego temat.

Jury zawodów centralnych wyłania 10 laureatów (20% spośród 50 uczestników zawodów centralnych) oraz przyznaje tytuły finalistów zawodów centralnych. Tytuł finalisty przysługuje uczestnikowi, który na etapie zawodów centralnych otrzymał łącznie co najmniej 50% możliwych do zdobycia punktów.

Szczegółowe ustalenia dotyczące sposobu przeprowadzania poszczególnych etapów Olimpiady, trybu opracowywania zadań, oceny prac pisemnych i odpowiedzi ustnych, ustalania i ogłaszania wyników zawodów, kryteriów kwalifikowania uczestników do kolejnych etapów Olimpiady, warunków uzyskiwania wyróżnień oraz tytułu laureata lub finalisty Olimpiady, uprawnień zwycięzców zawodów centralnych, trybu odwołania się uczestnika od decyzji jury w sprawie uzyskanych wyników itp., zawiera *Regulamin OJR*.

Postanowienia *Regulaminu*, a także aktualna tematyka sprawdzianów ustnych na zawodach okręgowych i centralnych, publikowane są corocznie w *Informatorze* bieżącej edycji OJR oraz na oficjalnej stronie internetowej Komitetu Głównego.

Tematyka

Dział I (eliminacje okręgowe)

1. Расскажи иностранцу о системе образования в Польше.
2. Что помогает в изучении иностранных языков?
3. Чем живет польская молодежь?
4. Какие места в России ты хотел(-а) бы увидеть своими глазами?
5. Какие русские праздники ты знаешь? Расскажи об одном из них.
6. Опиши картину известного русского или польского художника (принеси с собой репродукцию).
7. Кто твой любимый русский или польский писатель (поэт, драматург)?
8. Расскажи своим русским друзьям, как в Польше отмечают Рождество.
9. Перспективные профессии ближайшего будущего.
10. Какие проблемы современной жизни ты считаешь наиболее острыми?
11. Каким тебе рисуется значение компьютера в недалеком будущем?
12. Я через 20 лет.
13. Допинг в спорте.
14. Охрана окружающей среды – мода или необходимость?
15. Семейный альбом. Опиши своих родных и знакомых.

Tematyka

Dział II (eliminacje centralne)

1. Географические зоны на территории России.
2. Неофициальные символы Петербурга.
3. Архитектурные памятники Кремля.
4. „Золотое кольцо” России.
5. Важнейшие события в истории России XX века.
6. Важнейшие события в истории Польши XX века.
7. Представители русской или польской литературы XIX века.
8. Представители русской или польской литературы XX века.
9. Русские пословицы и поговорки – примеры их употребления с комментариями и их польские эквиваленты.

10. Польский театр и кино. Выдающиеся режиссеры и актеры.
11. Русская живопись.
12. Нужны ли музеи современному человеку?
13. Изделия русского художественного промысла.
14. Наиболее выдающиеся поляки России.
15. Знаменитые русские ученые, политики, путешественники.
16. Польские традиции и обычаи.
17. Религиозные праздники и обряды в России.
18. Влияние СМИ на формирование общественного мнения.
19. Официальные органы власти в России (правительство, парламент, суды и др.)
и символы государства.
20. Образ России в польских СМИ.

Literatura, opracowania

Wykaz literatury obowiązującej uczestników Olimpiady i szczegółowe wymagania w odniesieniu do zawodów I stopnia ustala nauczyciel przygotowujący ucznia do Olimpiady w porozumieniu z sekretarzem naukowym danego komitetu okręgowego. W ramach przygotowań do zawodów II i III stopnia proponowany zakres lektur jest otwarty, niemniej powinien obejmować pozycje książkowe względnie materiały prasowe dotyczące szeroko rozumianych tradycji i teraźniejszości kultury materialnej i duchowej Rosji. Lektury powinny być skorelowane z obowiązującymi treściami programowymi na poziomie rozszerzonym oraz aktualną tematyką zawodów.

Zalecamy także korzystanie z archiwalnych testów językowych z zawodów okręgowych i tematów wypracowań z zawodów centralnych, opublikowanych i corocznie aktualizowanych na oficjalnej stronie internetowej Komitetu Głównego.

Wybrane strony internetowe:

www.ir.uw.edu.pl

<http://www.klassika.ru>

<http://www.google.ru>

<http://www.gramota.ru>

<http://www.gazeta.ru>

<http://www.ng.ru>

<http://nsportal.ru/shkola/russkii-yazyk-i-literatura>

www.russkiymir.ru